

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
 A kiadóhivatalban átvéve:
 Éves ár... 18 kor.
 Negyedéves... 5
 Helyben bármikor kifizetve:
 Éves ár... 20 kor.
 Negyedéves... 5
 Vidékre postán szállítva:
 Éves ár... 24 kor.
 Negyedéves... 6

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétéfő és
 ünnep utáni napok kivételével.
 Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 3.
 A szerkesztőség kérésre visszajáró
 vagy megörzöse nem vállalozik.
 Hirdetések és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.
 Egyes szám ára 8 fillér.

NAGYVÁRAD, április 3.

Gazdatársadalom.

Az általános elszegényedés a gazda és földműveléssel foglalkozók helyzete — mindinkább előtérbe kényszerít sok oly megoldandó kérdést, a mely sok évnek a mulasztását volna hivatalba enyhíteni, orvosolni, helyrehozni.

A számtalan bajok özöne, melyek évek hosszú sora óta ólomsúlyként nehezdednek a mezőgazda osztályra, nagy részben elmerítették a közép birtokos osztályt s ezzel elvágták a nemzet fentartó elemének ütérét, idegenbe üldözi a magyar munkás népet az apától öröklött földjéről, a mit szomorú statisztikai adatok tárnak elénk a magyar munkás nép kivándorlásáról, mely feltartóztatlanul évről-évre nagyobb mérveket ölt. Ennek tetejébe van-e igazán érző magyar szív, a melyik el ne szorulna arra, hogy a múlt 1901-ik évben 14500 birtok cserélt gazdat Magyarországon!?

Az erős letőri a gyöngét, a tőke minden téren járma alá hajtja a szükségben szenvedőt. Előttünk vannak világot uralgó vállalatok, az amerikai acél-thruszt-ök bámulatra gerjesztő működése, a mi szövetkezeti uton fejlődött a neki megfelelő körülmények között oda, a hol ma áll. A kinek valami fájl azzal foglalkozik. A közös fájdalom, a mely a gazda-osztályt érte és éri, sok eszmét hozott fölszínre, többek között a gazda társadalom szervezelmességét is. Azok, a kik gazdasági válságos helyzetünket éles figyelemmel

kísérik, mindjobban reá jönnek, hogy gazdasági hanyatlásunknak egyik főoka az, hogy a nagyszámu gazdaközönség tagjai egymástól elszigetelten, teljesen külön mintegy ide-oda hanyódó parány szétforgácsoltan, egy-egy kis világot alkotva léteznek a gazdasági élet küzdelmeiben.

Ha Németország mezőgazdájának nagy sikerü tömörülését figyelemmel kísérjük, látnunk kell tevékenységük azon hatalmas megnyilatkozását is, mely az állami kormányzatban minden ügynek, a mely a mezőgazdaság előnyére irányulhat — felkarolásában törvény erőre emelésében a legnagyobb kitartással részt követel magának. Ezen német gazda osztály tömörülésének nem egy nagy jelentőségü vívmánya a hitelviszonyok fejlesztése, a vám kérdésnek a gazdasági viszonyokra kedvező megoldása stb. az eredmény Németországban. Ennek következménye viszont a nemzetek gazdasági életében az, a mely a német gazdákat Európa első gazdái közé emelte — iparát, kereskedelmét világra szólóvá tette.

Nálunk pedig a helyett, hogy közös érdekeinket, ismereteinket, egymáshoz közeledve, együttesen tömörülve összehoznánk egy és ugyanazon irányban egyöntetűen munkálkodnánk, gazdasági érdekünktől megvédéséről gondoskodnánk vagy a védekezés keresztlüvelére közösen módokat keresnénk, a visszavonás, az elkülönözés, a részvétlenség jelenségeivel találkozunk lépten nyomon.

Az érdeklődés hiánya, a részvétlenség, még azon lelkes hazafiakban is meg-

zsibbasztotta az ügybuzgalmat a kiknek lankadatlan fáradozása oly csekély eredményt képes felmutatni, hogy a gazdatársadalmat, mint egyöntetű egészet összehozni képesek legyenek.

A gazda eme közönyösségének feltűnőbb következménye, hogy ereje megintgott, anyagi biztonsága és ennek folytán erkölcsi függetlensége meggyengült és nem csekély esetben teljesen el is pusztult. A jelen helyzet, a keserves tapasztalatok a múltban, azt hiszem, megérlelik vagy talán meg is érlelték benne az eszmét, hogy okszerű szervezkedés által ennek előnyeivel a végromlástól megmenthető lett volna.

A gazdatársadalmi kérdésnek oly rendkívüli jelentősége van, hogy a magyar gazdaszövetség — a gazdakörök leglényesebb kitűzött céljainak egyike, hogy a magyar gazdaközönség egy közös elválaszthatlan erkölcsi és anyagi érdekvédelemben lenne egyesítve. Örök elismerés és hála azon lelkes férfiaknak, a kik fáradságot nem ismerve, a gazdatársadalom megteremtésén működnek, vezesse őket azon hazafiúi szent érzelem, hogy minden módot föl kell használni arra, hogy a gazdaosztály, a mezőgazdasággal, földműveléssel foglalkozók érdekei megóvassanak, hogy azt a földet, a mit ősapáink vérrel szereztek s édesapánkról örökségképen szállott reánk, kezeink között megtarthassuk. Mert egy nemes zászlós urunk ajkairól elhangzott nagyjelentőségü nyilatkozat szerint: »A kié a föld, azé a haza!«

K—y Andor.

A „TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Harmadszor.

Irtá: Ulferth József.

I.

Együtt ült az egész tisztikar. Kedvenc kapitányának, Szeghő Zoltának névnapjára gyűlt egybe az ezred, s míg odakünn az eső unalmas egyhangúsággal verdeste az ablakokat, addig a terem minden részét betöltötte a poharak csengése és az a rengeteg sok felköszöntő, melyekkel az ünneplők bajtársai adóztak. A jókedv természetesen a legmagasabb fokra hágott. Különösen pedig, midőn ugy tiz óra felé a kapitány saját termésü asztali borait finom francia pezsgő váltotta fel, a társaságban az ugyevezett — pezsgős hangulat kezdett uralkodni. Egymást érték a pikánsabbnál pikánsabb ebeszélések s kivétel nélkül zajos tetszésben részesültek.

A pezsgő hatása alatt feloldódott a más-különbön szófukar kapitány nyelve is. Minden elfogódás nélkül beszélt el néhány ifjúkori kalandját s lassankint annyira belemelegedett ebbe, hogy észre sem vette, miszerint az ifjúkori bolondságokról már régen a helybeli bolondságaira tért át. Nem is nyugodott addig, amíg el nem fecsegte összes hódításait a városkában. Kezdve a legelsőttől — egy csinos varró-leánytól, egészen a legutolsóig Z... grófnéval, egy bájos fiatal özvegy asszonnyal való viszonyáig.

A kapitány történeteinek meg volt az az izgató érdekességük, hogy a város legelőkelőbb asszonyai kapták beánuk a hálátlan főszerpeket. Szeghő mámoros elméje ugyanis nem tartotta szükségesnek a nevekkel való titkolódzást. Sőt midőn még midig akadtak egyesek, akik félre nem érthetően kétkedve fogadták a grófnéval való kapcsolatot, Szeghő izgatottan nyúlt zsebébe s egy rózsaszínü selyem-zsebkendőt mutatott fel.

Ez a corpus delicti váratlan módon lehan-

golta a társaságot. A jókedv nem birt többé felszínre vergődni s egy óra tájban már szétoszlott a vendégsereg. Mindenki azzal a kellemtelen benyomással távozott, hogy a mai este nek okvetlen lesznek utókövetkezményei, s ez mindegyiküket kínosan érintette.

Es csakugyan kiszivárgott az egész esemény. Szeghőnek alighagytak annyi időt, hogy mámorát kialudja s máris jelentkeztek az elégtételt kérők. S így egy csomó pisztolypárbaj lett a dolog méltó befejezője.

A kapitány ugyan, — a női becsületet maga is hozzáférhetetlenül szentnek tartván, amint tudatára ébredt cselekedetének, egyetlen lövéssel akart elégtételt szolgáltatni valamennyinek, de...

A zsebkendő az utolsó pillanatban kiűtötte a fegyvert kezéből. Eszébe jutatta, hogy a szép özvegy küldötte hiányzóit az elégtételt kérők táborából. Ez tehát maga akart megverekedni vele s ő neki kötelessége e kihívásnak is hejyt állani.

Megverekedett tehát — valamennyivel.

Legjobb, legszebb és legolcsóbb

férfi, női és gyermek **czipők**, legujabb divatu **férfi kalapok** és **fehérneműek** beszerzésére ajánljuk a már eddig is jó hírnévnek örvendő

Reichard áruháza czéget, Fő-utczán.

Telefon sz. 207.

ORSZAGGYÜLES.

A képviselőház ülése.

Budapest, április 8.

Gróf Apponyi Albert elnök megnyitja az ülést.

A múlt ülés jegyzőkönyvének hitelesítése után elnök bemutatja az összeférhetlenségi bizottság jelentését Szalay László ügyében, a kinek képviselői állását a bizottság nem tartotta összeférhetetlennek.

Továbbá jelenti az elnök, hogy a Ház Tisza Kálmán temetésén küldöttségileg részt vett.

Ezután áttértek a kereskedelmi tárca tárgyalására.

Szalay László támadja a kormány ama eljárását, hogy a kassa-budapesti közútra nem a vidék kitűnő burkoló anyagát használja fel, hanem állami kőbányából hozatja azt. Ezzel elvonja az ottani ugyis szegény lakosság keresetének egy részét. Azt hiszi, hogy ez nemcsak ottan van így, hanem máshol is.

Horánszky Nándor kereskedelemügyi miniszter informáltatni fogja magát a dologról.

Ezután a té elt megszavazták.

Kossuth Ferenc az ipar és kereskedelmi célok és törekvések előmozdításához kíván hozzájárulni.

Axiomaszerű igazságnak tartja, hogy egy fejlett nagy ipar szabad versenyével egy kezdetleges ipar nem életképes. Hazánkban így van ez. (Ugy van, úgy van a balon.) Az állami támogatással tengődő ipar egy üvegházhoz hasonlít.

Felsorolja, mennyit fordított a kormány iparfejlesztésre. Ausztria ugyanakkor négyszer többet fordított, pedig annak ipara már elég virágzó. Ausztriában maga a társadalom is segíti az ipart, míg ez nálunk nincsen meg.

A lefolyt 33 év alatt az iparral foglalkozók aránya csak egy százalékkal növekedett. Ezt az eredményt semmisnek tartja. Magyarországnak első feladata volna, hogy a mezőgazdaságon alapuló ipart fejlessze. (Zajos helyeslés.) Példákat hoz fel arra nézve, hogy ipari szükségleteink legnagyobb részét Ausztriából és külföldről hozzuk be. Ezzel ismét bizonyítja azt, hogy hazánkban addig egészséges ipar nem lehet, míg az önálló vámterület fel nem állítjuk. (Zajos hosszantartó helyeslés.)

A házi ipar.

Báró Perényi Zsigmond: A háziiparról szól, nem annyira gazdasági, mint szociális, humánus szempontból. Ez a leghasznosabb inség munka, melylyel bizonyára hatalmas gátat lehetne vetni a kivándorlásoknak. A kivándorlás legnagyobb oka nem az ipar hiányában van, hanem gazdasági viszonyainkban. Javítani kellene azokat és munkát adni a népnek. A kivándorlásokat szerinte úgy lehetne csökkenteni, ha a felvidékeken ipartelepeket létesítenének, melyek egy központi iparfejlesztő bizottság vezetése alatt lennének. Egyes állami munkálatok nyomják a kisipart is. Így a börtönmunkák. Igen nagy baj az is, hogy a társadalom semmit sem tett és tesz a magyar ipar fejlesztéséért. Azt hiszi, hogy ha a társadalom más indulattal lenne, önálló vámterület nélkül is felvirágozna a magyar ipar. (Zajos ellenmondások a szélsőbalon.) A költségvetést részleteiben elfogadja.

A gyárak állami támogatása

Csernoch János: Az ipar fejlesztését kívánja. Az állam eddigi támogatása ama elven alapszik: Adok, de adjál te is. Iparunk ma gyermekkorát éli. Az államnak körültekintőnek kellene lenni. Nagyobb ellenőrzést kíván e téren. (Helyeslés a néppárton.) Határozati javaslatot nyújt be. Utasítsa a Ház a kereskedelemügyi minisztert, tegyen jelentést arról, mely gyárak és mennyi állami támogatást kapnak.

Vámvédelem.

Rubinek Gyula: Zichy Jenő gróffal polemizál, annak egyik régebbi beszéde alapján. Ezután ama tételt állítja fel, vajjon az önálló vámterület felállításával fejlődnek-e az ipar? (Zajos ellenmondások a szélsőbalon.) Magyarországon mezőgazdaságra többet ad a társadalom, mint az iparra. Ebből az következik, hogy Ausztria kultiválja az ipart, hazánk pedig a mezőgazdaságot. Amde Ausztriának mezőgazdasága is jóval magasabban áll a miénk felett.

A közös gazdaság mellett ez bizonyítja, miért nem fejlődött az ipar a multban. Ők, mint agráriusok a közönség mellett foglalnak állást, de nem mindenképpen, csak bizonyos feltételek mellett. E feltételek egyike a vámvédelem. E kérdést azonban egyetlen politikus sem fogja a tudományosság szempontjából elbírálni és létrehozni. Helytelen volna olyan vámpolitikát követni, mely mindkettőnket gyengítene és nem erősítene. (Nagy zaj a szélsőbalon. Közbekiáltások: Eláll! Mi

védjük meg az osztrákokat? Elnök cseppet.) Ezután az egyes iparágakkal foglalkozik. Szerinte olyan iparágakat kell fejleszteni, mely a mezőgazdasági dolgokat első sorban karolja fel. A mennyiben nem lehetne Ausztriával a feltételek mellett közösségre lépni, akkor ő is abban a véleményben van, hogy önálló vámterülettel rendezkedjünk be.

Krasznay Ferenc az önálló vámterület mellett emel szót. Önálló vámterület nélkül nincs, és nem lehet az ipar fejlődéséről szólni, akármit mond is Rubinek Gyula. Amíg közös vámterületen élünk, addig ez a kérdés nem lesz megoldva s e kérdés is csak ott áll, mint — Rubinek beszéde előtt. (Elnök tetszés és derűtlenség a szélsőbalon.)

A kártya szenvedély.

A fiatal magyar mágnás és nemesi osztály az utóbbi időben a hazard játéknek oly feltűnő módon hódol, hogy a Nemzeti és Országos Casinó vezetősége elhatározta, hogy a maga körében minden lehetőt elfog követni, hogy a játék szenvedélyt a lehetőség határain belül korlátozza.

Százezrekre megy esténként a nyereség és veszteség közötti differencia. A jurok éltető eleme, most már az a beszélgetés, amely a kártya sport szenvedélyéhez fűződik. Ki mit nyert, hogy és mint nyert? Ki mit veszített? ezek a kérdések még a komoly honatyákat is foglalkoztatják. Mi lesz ebből? Szemere Miklós két milliós nyeresége most már mindenkit a gyors és könnyű vagyonosodás útjára ösztökél.

Egy fiatal mágnás egy pár órán belül 1 millió 400.000 koronát veszített s így járt egy fiatal erdélyi mágnás képviselő is, akinek vesztesége azonban a fél millió koronát meg nem haladta. Az Országos Casinóban is százezrekre rugnak a differenciák.

A vidékről érkező fiatal földes urak, ha nem is voltak a Casinó tagjai, itt egészen zavartalanul hódolhattak a kártya szenvedélynek.

Most azonban a feltűnő sok veszteség és a rövid időn közbejött sok öngyilkosság a Casinó igazgatóját arra ösztönzi, hogy a legközelebbi választmányi ülésen javaslatba hoz-

Szeghő minden alkalommal a levegőbe lőtt, ellenfeleinek pedig nem volt szerencséjük. A kilátásba helyezett véres párbajok tehát, meglehetősen vér nélkül folytak le. Utánuk természetesen azonnal lecsillapodott az érdeklődés s lassankint elfelejtették az egész dolgot.

Szeghő kapitány pedig férfias erélylyel várt tovább. Várta az utolsó kihívást, amely után magával akart leszámolni.

II.

— Szeghő Zoltán kapitány ur!

Ezt jelentette Z... grófú salonjában az inas s az arczok várakozásteljesen fordultak az érkező felé.

Alig pár pillanat múlva megjelent az ajtóban Szeghő délczeg, katonás alakja. Ünnepeles meghajlással üdvözlé a vendégeket s azután a grófnéhoz sietett. Ez utóbbi remek toalettel csináltatott magának ez alkalomra. A rózsaszínű selyem ruha csábitóan simult a formás ragokhoz s dekorálása nem sok tért engedett a fantáziának. A kapitány még sohasem látta őt ily kaczerán öltözve s jól eső melegség járta át őt, a szép asszony kezének érintésénél is. Midőn pedig megpillantá közvetlen az özvegy mellett a saját terítékét, a kapitány egyszerre elfelejtett mindent, kihívást, elégtételt. Háborgó lelkiismeretét megnyugtatta azzal a bolond feltevésével, hogy a grófné nem tudott meg mindent az ő dolgairól. Ekkor aztán le is tette egyetlen fegyverét, — az óvatosságot, s a harc most már egyenlőtlenül indult meg.

A társalgás közömbös témákról folyt. Egyszer azonban az özvegy váratlan kérdéssel fordult a kapitányhoz.

— Mondja csak kedves Szeghő, hogy van az, hogy magát most oly ritkán látni a salonokban? Azelőtt majdnem minden estélyen megjelent s most vagy két hét óta hirtelen sem ad magáról. Talán beteg volt?

— Elfoglaltság — védekezett Szeghő. Meg aztán, hogy az igazat bevalljam; az utóbbi időben nem igen jól éreztem magamat.

— De azért nem volt valami komolyabb baja?

— Nem. Azt hiszem azonban ez nem érdeklí a grófnét.

— Sőt ellekezőleg. Egy őszinte, jó barátunk állapota iránt mindig kell érdeklődnünk. Azt pedig csak nem akarja eltagadni, hogy maga ezek közé tartozik?

— Valóban meg nem érdemlett kegy a grófnétől, ha cs-kélyesség met barátjának tekinti.

— Amely kegygyel azonban eddig egyedül csak a kapitány dicsekedhetett.

Olyan különös hangon ejté ki az özvegy e szavakat, hogy Szeghőben akaratlanul is felébredt egy percze a gyau. De rögtön eloszlatta minden aggodalmát a grófné nyugodtsága, aki csakhamar az általános társalgásba merült. Olykor olykor azonban nem mulasztott el egy nyájas tekintetet vetni a kapitányra, aki ezek hatása alatt szinte megijedve érezte magát.

A vacsora után azonnal kezdődött a tánc s Szeghőnek most alkalma nyílt a grófné közel-

ségét egész teljében élvezni. Ki is használta ezt az alkalmat, mert majd minden tourban ötször—hatszor körülkerügte véle a termet. A grófné pedig amint meggyőződött arról, hogy sikerült a kapitány szenvedélyét felkeltetni, egyszerre megváltoztatta szerepét. Egyre faradt-ságról panaszkodott s Szeghőnek ugyancsak nagy küzdelmébe került míg egy fél órai pihenés után újra rá tudta venni a táncolásra.

A zene mazurkát játszott. Szeghő bizonyos diadalérzettel fogta át a grófné derekát s indult vele a többi párok után. Az a kimondhatatlanul bájos laukadtság pedig, mely a grófné látszott, egészen elvette a kapitány önuralmát. Szendélylyel szorítá őt magához s szeretete volna ha ez az állapot örökké tartana. Alig mentek azonban egyszer körül, midőn a szép asszony feje hirtelen a kapitány vállára hanyatlott. Szeghő ijedten tekintett rá s azután egy ügyes fordulattal a szomszéd terembe vezette. Itt leültette a pamlagra éppen valami hűsítőről akart gondoskodni, midőn a grófné kinyitá szemét.

— Jobban van már a grófné? kérdé még mindig aggódó tekintettel a kapitány.

— Oh igen. Csak egy kissé elszédültem. De most már nincs semmi bajom. Hanem azért ne menjünk még a terembe. Arra nem érzem magam még elég erősnek. Inkább, ha nincs terhére esevegyünk egy kicsit.

— Amint parancsolja válaszolta Szeghő s ő is leült a grófné mellé.

Néhány percig ültek így szótlanul, mert a

zák, miszerint a Casinó helyiségein belül magyar honosságú vendég hazárd játékot egyáltalán nem játszhat.

Továbbá a bare kártya árát 600 koronára fogják emelni.

Ez a horribilis kártyapénz mindenesetre már azért is üdvös lesz, mivel a kevésbé gazdag tagokat a hazárd játéktól távol fogják tartani.

A löverseny szenvedély is foglalkoztatja az intéző elemeket és itt valószínűleg állami beavatkozásra lesz szükség, mert egy történelmi nevű mágnás azt mondja:

— Nem lehet azt tűrni, hogy a verseny egyes emberek üzletévé fajuljon és hogy ezek az egyesek a nagy tömeg könnyelmű hiszékenységét és tudatlanságát kihasználják.

Városi közügyek.

Közigazgatási ülés.

Nagyvárad város közigazgatási bizottsága tegnap délután tartotta rendes havi ülését.

Beöthy László főispán elnökölt; jelen voltak:

Rimler Károly, Hlatky Endre, Sipos Orbán, Papp Miklós, Dús László, Varró Domokos, dr. Berkovits Ferencz, Huzella Gyula, dr. Baróthy Akos, dr. Nagy Géza, Mihelyi Adolf, Lukács Odón, Sullyok István, Rádl Odón, Bordé Ferencz, dr. Konrád Márk, Eleméry Ferencz előadó.

A polgármester jelentése.

Bordé Ferencz főjegyző felolvasta a polgármester jelentését, a közigazgatás márciusi havi állapotáról. A jelentés főbb adatai a következők:

A közegészségügyi állapot népmozgalmi, tekintetben elég jó volt, az előbbi hónaphoz viszonyítva azonban némileg rosszabbodott, mert 23-al több volt a halálozás és a heveny fertőző betegségek is szaporodtak. Roncsoló toroklob 4 esetben, 1 halálozással, a vörheny 12 esetben, 2 halálozással, a hasi nagymáz két esetben, 2 halálozással fordult elő. Született 63 fiú, 62 leány, összesen 125 gyermek. Elhalt 62 férfi, 52 nő, összesen 114 személy. A szaporodás 11, az idegenek bevonásával pedig 40 főnyi. A halálozások városrészek szerint: Újváros 23, Olasziban 28, Váralja-Velenczén 23, a kórházban 40. Ot éven alóli gyermek 43 halt el.

A közbiztonsági állapot március hóban, bár a nagyvásár is közbe esett, jónak mondható. Lopás 32, súlyos testi sértés 2, könnyű testi sértés 20, csalás 2, sikkasztás 5, idegen vagyon rongálás 3, hamis pénz forgalomba hozása 3 és uzsora vétség 1 esetben fordult elő.

A nyomozás 49 esetben eredményes, 19 esetben eredménytelen volt. Ezenkívül nyomozás teljesített: a kir. ügyészség elrendelésére 19, idegen hatóságok megkeresésére 134 esetben. Letartóztatva volt 79 egyén; ezek közül az illetékes bírósághoz átkísértetett 8, eltolonczoltatott 71. Kihágási feljelentés 141 esetben tettett. 1 öngyilkosság, 1 öngyilkossági kísérlet és 2 véletlen halállal végződött szerencsétlenség történt.

A közadók március havi bevételi eredménye nem volt kedvező, mert 2916 kor. 76 fillérrel kevesebb kincstári adó folyt be, mint a múlt év megfelelő időszakában.

Befolyt:

kincstári adóban	—	24525	kor.	58	fill.
kamatban	—	567	>	01	>
betegápolási pótdobban	—	878	>	62	>
kamatban	—	4	>	41	>
bélyeg- és jogilletékben	—	88	>	92	>
kamatban	—	1	>	52	>

mely összegek a kir. adóhivatalba szállítottak át. Törvényhatósági utadobban 2156 kor. 99 fillér, kamatban 79 kor. 67 fillér folyt be. A behajtás folyamatban van.

A márciusi hónapban megtartott főszórási alkalmából besoroztatott a hadsereghez 108 (köztük 22 egyéves önkéntes), a honvédséghez 2, a póttartalékba 5, összesen 195. Visszahelyezett 228, feyverképtelen 98, töröltetett 17, felülvizsgálatra küldetett 12.

Az I. fokú iparhatóság által 26 iparigazolvány adatott ki s megszűnt 3 iparüzlet.

A havi jelentést a szakeladók teljesebb jelentéseivel együtt tudomásul vették.

Kérelmek és javaslatok.

Ezután a közigazgatás állapotáról szóló féléves jelentést mutatta be Lukács Odón tanácsnok.

A statisztikai adatok felolvasását mellőzték s csak a bizottság részéről felterjesztendő kérelmeket és óhajokat tárgyalták.

A jelentés felemlíti, hogy a tejhamisításról szóló 1876. évi XXI. t.-cz. módosítása szükséges, mert így nem üldözhető a tejhamisítás. Továbbá szükséges Nagyváradon egy vegyviz-

sgáló állomás felállítása s kérdést intéznek az iránt a miniszterhez, hogy a tejhamisítás üldözhető-e mint közegészségi kihágás?

A vidéki városok kölcsönkötvényei bélyeg- és illetékmentesek legyenek.

A város gyáripárát hathatósan támogassa a kormány.

Nagyváradon állami intézményeket, különösen egy dohány-beváltó hivatalt állítson fel a kormány.

Az új katonai lakbérosztálynak megfelelő bérösszeget fizessen a hadügyi kincstár a Vilmos és Ferencz József laktanyáért is.

A Szigligeti-színház részére évi 20,000 kor. államsegélyt engedélyezzen a miniszter, továbbá Brassó, Nagyszeben, Gyula és Orosházával alakítsák meg a nagyváradai szinikerületet.

Az illetékperekben a nagyvárad kir. törvényszék önálló hatáskörrel ruháztassék fel.

Hangsúlyozza továbbá a jelentés a csőd-törvény revíziójának és a tisztességtelen verseny üldözésének szükségét. Az alföldi vasut menetrendjének előnyös megváltoztatását. A mezőtelegi olajgyár szennyvizének a Körözsze eresztése ellen a kormány intézkedését kéri a közigazgatási bizottság.

Az előterjesztéseket mind elfogadták.

Mihelyi Adolf még több dolgot óhajtott bevenni a jelentésbe. Helytelennek és túlszigorúnak találja, hogy a borhamisításért elítélt egyénektől elveszi a pénzügyigazgatóság az italmérési engedélyt, a záróra kihágásért pedig a trafikot. Ez túl szigorú. Az engedély megvonás is a kihágásban ítélt bíróság hatáskörébe tartozik. Ilyen irányban is tegyen felterjesztést a közig. bizottság.

A házbéradónál az új építkezések nagyobb kedvezménytlen részesüljenek. Az illetéktörvények megfelelően átdolgoztassanak; az átruházási illetékek mérsékeltessek.

Dús László a borhamisítás legszigorubb üldözését tartja szükségesnek. A trafikot pedig nem a záróra kihágás, hanem a vasárnapi munkaszünet megszegése miatt veszik el. — A többi javaslatait helyesli Mihelyinek.

Dr. Berkovits Ferencz a borhamisítás büntetendőnek tartja, de a forgalomba hozókkal szemben túlszigorúan járnak el. Ezek mástól veszik a bort. Találjon módot a kormány oly irányban a módosításra, hogy a jól-hiszeműség forog fenn, ne vegyék el az engedélyt. — Az illetéktörvény átdolgozása szükséges.

Hlatky Endre hasonló értelemben szól, mert a korcsmárosnak nincs alkalmja meggyőződni arról, hogy a bor, a melyet vásárol, nem hamis-e? Allitson fel a kormány minden nagyobb bortermelő helyen vegyvizsgáló állomásokat. — A vasárnapi munkaszünet szigorú betartását is csak akkor helyeselné, ha a trafik eladást is beszüntetnék e napra.

A bizottság végül a Mihelyi Adolf összes javaslatait bevette a jelentésbe.

Még néhány apróbb ügy elintézése után az ülés véget ért.

UJDONSÁGOK.

Évnegyed kezdetén.

Mikor estefelé a szerkesztőségben össze gyűl az a kis gárda, mely a *Tiszántúl* zászlaja alatt küzd a magyar nemzeti megizmosodásért, a keresztény igazságokért, a tiszta hamisítatlan magyaros szellemért, akárhányszor kékdedve vesszük kezünkbe a tollat.

Lesz-e gyümölcse fáradozásunknak? Fogjuk e valaha eredményét látni annak a sok legyőzött nehézségnek, visszavert támadásnak, a melyet a *Tiszántúl* eddigi fennállása alatt csaknem szakadatlanul följegyezhetünk lapunk történetében.

Nehéz a helyzetünk Magyarország keleti részén egyetlen napilap a *Tiszántúl*, a mely az ősi erőnyek nyomán követeli a baladást. Nem imádjuk idegen bálványokat, nem keressük eszményképeinket külföldről vámmentesen

kapitány a legnagyobb erőlködéssel sem tudott egy okos gondolatot kicsikarni magából, midőn végre a grófné törte meg a csendet. Ismét megváltoztatta szerepét. Elérkezettnek látta az időt terve kivitelére.

— Min gondolkodik most a kapitány?

— Semmin. Eppen semmin grófné.

No csak ne tagadja. Legyen őszinte mint én. Lásza én bevallom, azon gondolkodtam, hogy maga milyen páratlanul jó, szeretetre-méltó uriemter.

— A grófné hizeleg. Én azonban csak a valóságot mondom, ha azt állítom, hogy ez idő szerint teljesen képtelen vagyok minden-nemű gondolkodásra.

— Ugyan? Es vajjon mi lehet az okozója ennek a természetellenes állapotnak?

— A grófné tehette volna fel a kérdést így is: — »Es vajjon ki az okozója ennek?»

— Tegyük fel, hogy úgy mondtam.

— Ezen esetben csak az a válaszom, hogy a grófné.

— Én? És vajjon mennyiben?

— Teljesen elbűvölt szépségével és kedvességével. S most már nem bírok uralkodni magamon.

A grófné türelmetlen mozdulatot tett. A kapitány magatartása teljesen ellentmondott az ő tervének. Ő szenvedélyes kitörést várt s ime Szeghő még felindulásában is, mely szemeiből látszott, megtudta őrizni hidegérét. S azok a hideg, udvarias formába burkolt szavak mintha meg akarták volna cizfolni gazdájuk lelkiállá-

potát. A grófné belátta, hogy részbeni alátalozással nem ér el semmit. Pedig az idő borzasztóan rövid volt már, a nyul-, illetve a kapitánynak kiugratására.

Néhány percig hallgatott s azután újra kezdte a támadást.

— A kapitány szavai igazán gondolkodóba ejtettek. Eddig még álmodni sem mertem volna, hogy én tetszeni fogok magának. De most, hogy bevallotta, hogy nem gyűlöl, hát én is elmondhatom, hogy ismeretségünk első napjától kezdve oly kedvező hatást gyakorolt rám, miszerint nem igen lettem volna képes bármely kérését is megtagadni.

— S ha én most szaván venném a grófnét.

— Ah. S az özvegy szemeiben felcsillant káröröm. A kapitány igazán nagyon praktikus. Villámgyorsan igyekszik a kedvezményeket igénybe venni. Dehát egy Z... grófné nem szokott a szavával játszani. Adja elő kérelmét s bármi legyen is az, — egy föltétel kikötésével, — teljesíteni fogom.

Szeghő megfogta az özvegy kezét s miután jó mélyen belenézett annak haragtól villámló szemeibe, kihívó módon, de azért mégis izgalomtól remegő hangon adta meg a választ.

— Legyen a felelőgem!

Ez volt a legválságosabb pillanat. A grófné öngyere szünetelt a megábotást, de azért nem zokkent ki szerepéből.

(Vége köv.)

behozott vagy alattomban becsempészett hazug jelszavakban. Azt akarjuk, hogy a magyar nemzeti szellem fejlődő fája hazai talajba ereszsze gyökereit és magyar erőből nőjön nagygyá. Azt akarjuk, hogy ez az ország *magyar* legyen mert a magyarság sorsát a történelem igazságos bíraskodása szerint elválaszthatatlannak látjuk a kereszténységtől, minden erőnkkel oda törekszünk, hogy — a jogegyenlőség nagy elvének sértetlen fenntartásával — az ország *keresztény* jellege, a társadalom keresztény szelleme erősödjék, mert kétségtelen, hogy ezzel a haza erősödik.

Természetes, hogy a mai kozmopolita áramlattal ellentétbe kerültünk ezekkel az elveinkkel. De mikor közel voltunk a csüggedéshez, visszaadta erőnket, lelkesedésünket a közönség.

Belátta Nagyvárad és Biharmegye közönsége, hogy elveink tiszták, küzdelmünk czéltudatos és méltó a pártolásra. Mellénk állt tehát akkor, mikor legelhagyottabbnak éreztük magunkat — és annyi akadály után ma a *Tiszántúl* nyolczadik évfolyamát futja.

Az új évnegyed előtt is bizalommal fordulunk a közönséghez, kérve továbbra is támogatását. Viszonzásul azt ígérhetjük, hogy eddigi elveinkhez ezentúl is hívek maradunk. A *Tiszántúl* marad az a következetes, magyaros, elvű és jól informált lap, a minőnek eddig a közönség megismerte és megszerette.

S hogy a prózai oldalát is megemlítsük a dolognak, lapunk előfizetési ára a következő:

A kiadóhivatalban átvéve:

Egész évre	— — — —	16	kor.
Negyedévre	— — — —	4	>

Helyben házhoz hordva:

Egész évre	— — — —	20	kor.
Negyedévre	— — — —	5	>

Vidékre postán szállítva:

Egész évre	— — — —	24	kor.
Negyedévre	— — — —	6	>

A »TISZÁNTÚL« szerkesztősége és kiadóhivatala.

TAJNAKÖZLETŐ.

Április 7. Biharmegye közigazgatási bizottságának ülése.
Április 9. A kath. kör választmányi ülése este fél 6 órakor.
Április 10. Városi közgyűlés.

Apr. 6. Kath. Szabad Liceum matinéja a főgimnázium dísztermében d. e. 11 órakor.
Apr. 19. Kath. Szabad Liceum zárünnepélye.

Kérjük azon tisztelt előfizetőinket, kik hátralékokban vannak, hogy előfizetéseiket hozzánk juttatni sziveskedjenek.

* A **Katholikus Szabad Liceum** vasárnap d. e. 11 órakor tartja utolsó reades matinéját, a mely után csak a zárünnepély fog következni. A matiné programja 3 pontból fog ugyan állani; ez a 3 pont m. gas. színvonalával méltó lesz az eddigi felolvasásokhoz. Dr. **Tóth-Szabó Pál** főgimnáziumi r. tanár »Nápolyi séta« czímmel fog egy érdekes dolgozatot előadni. **Mihályhazy Margit** Liszt Ferencnek II. H-moll szonátáját játssza el, utolsó pontnak pedig dr. **Wolafka** Nándor püspök, a kedvelt és kiváló országos hírű egyházi szónok tart előadást.

Ezuttal megemlítjük, hogy a kör ünnepély-rendező bizottsága tegnap a zárünnepélyre vonatkozólag azt a határozatot hozta, hogy azt táncz mellőzésével **ápr. 19-én** tartja meg a főgimnázium dísztermében. **Külön meghívók erre nem bocsátatnak** ki, hanem a régiek érvé-

nyesek a zárünnepélyre is. Minthogy még néhány fölös meghívó készenlétben áll, az érdeklődőknek szivesen szolgál vele a Tiszántúl szerkesztősége.

* **Nemesség egy esperesnek és utódainak.** O Felsége a király **Damjanovich** Endre czimzetes kanonok, dolhai görög szertartású katolikus esperes lelkésznek és törvényes utódainak az egyház és tanügy terén szerzett érdemei elismerésül a magyar nemességet a **barankai** előnévvel díjmentesen adományozta.

* A király példája. A bécsi »Reichspost« a következő epizódot írja a bécsi Burgbéli nagypénteki szertartásokról. Az Oltárszentséget éppen készültek a sirba tenni. A király tiszteletteljesen letérdelt az Ur színe előtt, de háta mögött a kíséret több tagja fölöslegesen találta ezt a megalázkodást Isten előtt. Hogy, hogy nem, a király észrevette. S akkor hátrafordult és szemével intett az ácsorgó uraknak, hogy térdeljenek le. A király tekintete elég volt arra, hogy a kényes urak térdreboruljanak... Ime a különbség egy hívő fejedelem és kényeskedő kísérete között; amaz meghajlik Istenre előtt; emezek térdreessenek egy emberintő tekintetere.

* A siketnémák intézetei. A siketnémák szüléinek a váci siketnéma-intézet figyelmükbe ajánlja, hogy a jövő tanévre vonatkozó felvételi kérvények a váci siketnéma-intézethez csak május hó 10-ikéig küldhetők be. A később érkezett kérvények ebben az évben már nem tárgyalhatók. Tudatja még az igazgató-ság, hogy a váci intézeteken kívül a következő helyeken vannak siketnéma intézetek: Budapest (Rökk Szilárd-utca 10.) Budapest, izr. (Bethlen-tér 2.) Kolozsvár, Temesvár, Arad, Kaposvár, Kecskemét, Szeged, Eger, Jolsva (Gömörvármegye). Ajánlatos, hogy minden szülő első sorban a hozzá legközelebb eső intézethez folyamodjék.

* A **Katholikus Kör almanachja.** Mindazok az érdekes előadások, melyek ez ideig a **Katholikus Szabad Liceum** műsorán szerepeltek, nyomtatásban is kaphatók lesznek külön kötetbe összegyűjtve. A kötetet a kör tagjai **tagsági illetményül ingyen kapják**, újonnan belépő tagoknak szintén megküldik. Kapható lesz azonfelül az almanach könyvárusi uton is, de természetesen csak korlátozott példányszámban. A Szabad Liceum ez uton kéri föl tehát mindazokat, a kik a csak 2 **koronába** kerülő könyvet megvenni akarják, sziveskedjenek ebbeli szándékukat előre bejelenteni, hogy a kör a nyomtatandó példányok száma iránt tájékozva legyen. Előfizetéseket is elfogad a kör s ez esetben az előfizetőknek az almanachot portómentesen, keresztükötés alatt fogják megküldeni.

* **Eljegyzés.** **Lenkei** Zsigmond, a Budapesti Hirlap főtisztviselője, a Magyar Ujságkiadó Országos Szövetségének jegyzője, tartalékos hadnagy, eljegyezte **Stein Elza** kisasszonyt, St in Lipót floridsdorfi gyáros lányát.

* **Rendőri hírek.** **Halász** Gyula az Alkalmi szódagyár kocsisának az istállóban levő záros ládájából tegnap délután 24 korona aprópénz, egy fekete galléru télikabát, 1 öltöny nyári fekete ruha és egy kettős fedélű zsebkönyv eltűnt. A rendőrség széleskörű nyomozást indított az ismeretlen tettes kézrekerítése iránt. **Füredi** László m. tisztviselő Szilágyi Dezső-utcai lakásáról elmúlt éjszaka 10 tyúk, 2 kappan és 1 pulyka eltűnt. Hasonlóan nyomozás indított.

* **Névmagyarosítás.** A m. kir. belügy-miniszterium **Medve** Lajos nagyszalontai illetőségű lakos, valamint kisköri **Sára** és **Lajos** gyermekei családi nevének **Fazekas** ra kért változtatását engedélyezte.

* **Amerikai izü párbaj.** Két ifju és dőlczeg amerikai lángoló szerelemre gyuladt egy ifju és bájos missz iránt. Két dudás Amerikában sem fér meg egy csárdában, nyilvánvaló volt tehát, hogy az egyiknek meg kell halnia. Pisztolypárbajban állapodtak meg, de hogy valami amerikai is legyen a dologban, úgy határoztak, hogy sötét szobában lőnek egymásra. A czélzási pont az égő szivarjuk tüze. A két dzsentimen büszkén és elszántan vonult be az elsötétített szobába szájában mindenik az égő szivarral. Két perc múlva hatalmas dördülés reszkettette meg a falat. Egyszerre lőtt mind a kettő. A folyosón szorongó segítők betörték az ajtót és fölszakították a bezárt ablaktáblákat. A szobában világosság lett. Halottat nem láttak. Ellenben láttak a két sarokban két összekuporodott alakot és a két átellenes fal közepén álló két szekrény tetején két egymásnak meredő égő szivart.

* **A vihar halottjai.** **Murin** Mihály és **Besuka** Vincze **békésgyulai** asztalosinasok a husvéti ünnepekre haza készültek Zaskón lakó szüleikhez. Rózsahegyig vasuton mentek, innen gyalog indultak haza falujukba. Nagy zivatar dühöngött s hogy utjokat megrövidítsék, a hegyen keresztül akartak eljutni Zaskóra. A nagy sötétségben eltévesztették az utat, mert másnap sem érkeztek haza. Hétfőn reggel **Kubicza** János erdővéd az erdőben a hó tetején véres foltokat vett észre. Tovább keresett, csakhamar egy sziklahasadékban megtalálta a két fiu holttestét is. Valószínű, hogy a sikos sziklason megesuszva, lezuhantak a mélységbe, a hol szörnyű halálfutak lették.

* **Április 1.** Dr. **Hevesi** Sándor, a Nemzeti Színház új rendezője igen tudós ember és a tudományához méltóan szórakozott is. Ezért aztán egy nap, amikor föllette magában, hogy holnap okvetlenül megnéz valamit az egyetemi könyvtárban, új emlékeztető furfangot eszelt ki.

Hirtelenében megírt egy levelezőlapot, a mely hangzott pedig a következőképen:

Dr. **Hevesi Sándor** urnak

Helyben.

»Holnap reggel kilencz órakor várom az egyetemi könyvtárban. Fontos ügy.«

Ezt a levelezőlapot bedobta a levélszekrénybe és megnyugodva nézett a munkája után. Most már nem is gondolt erre az egész dologra. Minek is? Holnap majd észébe juttat mindent a levelezőlap.

De ez egyszer a posta hanyag volt. Vagy eltévedhetett valahogy a levelezőlap. Elég az hozzá, hogy negyednapon egy levelezőlapot kapott Hevesi, amelyben felszólítja a névtelen levélíró, hogy holnap reggel okvetlenül menjen el az egyetemi könyvtárba. Fontos ügy.

Egy ideig eltűnődött, hogy ugyan ki írhatta ezt a levelet, de nem tudott kisütni semmit. Nem törte hát tovább a fejét rajta, hanem elment másnap pontosan az egyetemi könyvtárba és várta türelmesen a névtelen ismerőst.

Várt, várt — de amint önk is sejtik — hiába várt. Ekkor véletlenül a fali kalendáriumra pillantott és bosszankodva elmosolyodott:

— Nini, hisz **ma április elseje van!**

Megesóváltta a fejét és méltatlankodva dühnyögte:

— Teringette! Eugem megkimélhetett volna az az ostoba fráter a sületlen tréfájától!

* **Hurokra került tolvaj.** **Weisz** Mór itteni illetőségű 18 éves faczér kereskedősegéd, ki lopás miatt két ízben is büntetve volt, tegnap délután **Neumann** Vilmosné Teleki-utcai lakásáról az udvaron kiterítve volt ágyterítőt ellopta. Az esti órákban, midőn a Szt. László-téren a bérkocsisoknak eladásra kínálta, azonban hurokra került. Valószínű, hogy több — az utóbbi napokban történt — apróbb tolvajlás részese, miért is jelenleg már a dutyiban hűsöl.

* **Kinevezés.** A m. kir. pénzügyminiszter a berettyó-ujfalui kir. adóhivatalhoz **Karácsonyi** Gerő szemesújvári adóhivatali gyakorlatnokot adótitkári ideiglenes minőségben kinevezte.

* Gyönyörű mákvirágok. Kolozsvári-utcán tegnapi délután vakmerő lopást kíséreltek meg Szabó Sándor napszámos és drága élete párja. Este 8 óra fele Hartstein Lipót óras ablakát Szabó Sándor beverte s a különféle tárgyakat szedte ki az ablakból. Munkájában a felesége is segítségére volt. A zajra azonban csakhamar összesereglettek a járőkelők s Szabó Sándort megakarták fogni, azonban a vakmerő gazember kést rántott és így sikerült elmenekülnie. A felesége is elfutott, de megcsípték.

IRODALOM.

A r a t á s.

— Sas Ede új verses kötet. —

Régóta figyelemmel és érdeklődéssel kísérem Sas Ede költészetét. Kiválóságot éreztem benne azért, mert nem igyekezett nagyhangú frázisokkal feltűnni, hanem költeményeinek belső értékére helyezte a fősúlyt. Minden versének van valami eredeti, új és értékes magva s így nem szorult rá arra, hogy ríktós külsővel kolompolja magára a közfigyelmet.

Pedig ez egymagában is érdem ma, mikor ifjú úriásaink reklám-stilusban irnak verseket olyasmikról, a miket vagy maguk sem hisznek, vagy pedig prózában restelnének elmondani.

Sas Edében a külsőleg ideges, siető hirlapíró alatt mély költői kedély lakik, a mely kedélyt a maga egészében verseiből lehet megismerni. Mintha nem volna mással szemben őszinte, csak a Múzsával szemben. Ez az őszinte, költői kedély párosulva költői igaz tehetséggel teszi Sas Ede minden kötetét értékessé, kiemelkedővé az irodalmi zsidvásárból reklámdobálásból.

Innen magyarázható az is, hogy Sas Ede verseiben a lírai és epikai elem pedáns kettéválasztása sehol sem található. Epika: saját élettörténete van meg lírájában; líra: saját érzelmei sugároznak át a történet meséjén. A külvilág benyomásai, a költő érzelmei és gondolatok összeolvadnak egységes, költői hangulattá s így lopják be Sas Ede verseit az olvasó lelkébe, szívébe.

Mindezek a vonások együtt feltalálhatók Sas Ede legújabb, »Aratás« című költeménykötetében. Aratás ez a férfikor néhány munkás évének termékeiből, melyeket igen szépen és találóan jellemez a bevezető költemény utolsó, a költő bájos kis feleségéhez intézett hat sora:

Látom a fényét újra hajnalomnak,
Te megőrizted tisztán azt nekem.
Es nem látom az élet vad tusáját,
Es nem bánom a süket, durva zajt,
Nem hallom, csak a szíved dobogását —
Örökké hallom a pacsirtadalt!

A kötet maga négy részre oszlik; a csoportok címe: Annácska, Avarban, Mesék, Prométeusz.

Az első kettőben a lírai hang uralkodik. Annácskához írt verseit az igaz szerelem költői fénye ragyogja be s ezért jó volt ilyen szép nyitányt megkezdeni a kötetet. Valamivel gyengébb a folytatás: az Avarban akad már némi szárazon zörgő avar is. Ilyen zörgő lelkesedés van az Endrődinek szánt Törögötben; a többi közül ennek mesterkélt lelkesedése kellemetlenül csörren ki. Annál jobb a többi vers; különösen a San-Remoi temetőben és a Szigligeti háza címűek.

Legjobb része a kötetnek a Mesék ciklusban foglaltatik. Bájos kis történet valamennyi, az életből merítve, élettől feldolgozva

és költői ragyogással bevonva. A hintaló, a Dráma a templomban, A megijodott király, — egyik szebb mint a másik. Kissé erőltetett az Enek a rabszolgavásárról. A Csongor Laczi-nak pedig az a hibája, hogy Sas Ede egészen elmerült a külföldi formákban és a magyar ritmusban nem tudja azt a gondolati ritmikát megtalálni, a mely olyan természetessé teszi a magyar versformákat. Ezért nem emelkedik a Csongor Laczi magyar technikája a többi vers művészi idegen külalakja mellé.

A Prométeusz ciklusnak egy vers adta meg jellegét, mely már a Szigligeti-társaságban felolvasva is nagy hatást ért el: a Prométeusz. Nos hát ebben a ciklusban Sas Ede költészetének is Prométeusz szerepe jutott osztályrészül. Ereje itt akarna legjobban kifejlődni, de lekötötte egy lomha czakkumpakk: az, hogy a költő egyúttal bölcsész is akar lenni. Nyakába szed egy kis vallásközönytel és leplezett atheizmussal kaczerkódó állfilozófiát, néhány a Keletben elkoptatott szofizmat s ezzel a kínos teherrel akar röpülni. Nem sikerül. A mit ő szárnyának tart, csak lánccs az, mely lenyüggözi a földre. Próbál szocialista is lenni és ez sikerül is a Prométeusz legtöbb hatalmas sorában; hanem mikor a menyország ellen is menydörög, érzik, hogy az egész kissé színpadi jellegű, kulisszák mögül szól és tapsot vár, de komolyan számbavétetni nem akar. A »Kenyér« címűben már szociáldemokrata kaczerkódás is akad — a költőt pedig kettő szokta levonni a föld porába: ha sokat politizál és ha sokat filozofál. Különösen pedig, ha rosszul politizál és rosszul filozofál.

Ezekkel csak óvni akarjuk Sas Edét attól, ne vigye túlzásba az itt megkezdett irányt. Lehet, sőt kell is a költészetet a szociálista érzelmvilággal felfrissíteni és kibővíteni: de a vers maradjon azért vers és ne legyen röpirattá, pamfletté, a költő maradjon költő s ne álljon le hordón szónokló demagógnak. Sas Ede költői tehetségét nagyra tartjuk s alkalmasnak is véljük arra a feladatra, hogy az új társadalmi forrongásból merítsen tárgyakat, de éppen mert szeretjük élvezzük költészetét, óhajtjuk, maradjon Sas Ede tovább is csak költő. Egy szép vers mindig felér a leglátványos beszédhez; ez elhangzik, az megmarad.

Ezért üdvözöljük örömmel Sas Ede egész kötetét; talán még leginkább a Prométeusz ciklust. A többi három csoportban ugyanis már kész, kiforrott tehetséget látunk; emitt még küzd az író, nem tud egyelőre választani a megkezdendő új utak közt — itt még szinte félve figyelünk rá, elfogja-e találni a helyes utat? E féltő gondossággal várjuk az újabb aratást, főleg a kopott jelszavak nyugtatótól ment, igazán hatalmas, égi tüzet lopni képes Prométeuszt.

Dr. K. A.

A bírák. A legutóbbi Szigligeti-matine megnyitó beszédjében a társaság nagytudományú elnöke hangoztatta, hogy korunk drámaírói nem igyekeznek témájukat a társadalomból meríteni. Okát ennek abban látja, mert az írók félnek a társadalom hibáit, esetleg félszégességét feldolgozni. Van benne sok igaz. Hisz magának Thury Zoltánnak mennyi kellemetlensége volt A katonák cz. darabjéért, melynek pedig minden szava, minden jelenete a való életből van merítve. A Thury darabjához hasonlót nyújtott be most a Vígyszínházhoz elfogadás végett Kiss Rezső b. ujjfalui járásbíró, kinek már szép irodalmi múlt áll a háta meggett. Darabjának címe: »A bírák«. Tartalma az, a mi a Thury darabjé. Csakhogy nem a katonák, hanem a bírák állapotát festi, kik

rangjukhoz méltóan nagy társadalmi állást viselnek kevés fizetéssel. Mi lesz a darab sorsa, még nem tudni, de a darabban a való élet van, hisz bíró ir a bírákról.

A Magyar Remekírók kiváló díszmű mely valóságos kincsesháza a magyar muzsa termékeinek, most rendkívüli kedvező feltételek mellett szerethető meg. Olvasóink részére megkönnyítettük az előfizetést azzal, hogy megrendeléseket elfogadunk s készséggel juttatunk rendeltetési helyére. Az 55 díszes kötet előfizetési ára 220 korona, amelyet havi 3 koronás részletben lehet fizetni. Az első öt kötetet azonnal megkapják az előfizetők. A nagybecsű munkát a legmelegebben ajánljuk olvasóink figyelmébe. Bővebbet mai számunk hirdetésébe nyújt.

Az Örökimádás III. évfolyamának március havi füzeté megjelent. A jelen füzet a következő jeles dolgozatokat tartalmazza: Husvét hangulat. — Virágvasárnapra. — Az első látogatás. — Hogyan térítette meg egy első áldozó atyját. — Vágyaim. — Első szent áldozás a börtönben. — A Mária Reparatrix örökimádási apácza rend. — Segítő eszközök Jézus szeretetének elnyerésére. — Oltáregyesületi ügyek. — Elmélkedés a legfőbb és legfőbb Oltáriszentségről. — Irodalom. — Szerkesztői üzenetek. — Hirdetések.

Igazságszolgáltatás.

Gabonaelővételi uzsora.

Az 1896—97-ik esztendőben Margitta környékén lakó földmivelők szorongattatva az adóvégrehajtótól, lelketlen lélekkufárok csáb-szavaira hallgattak, kik a még lábán levő gabonákra kisebb nagyobb összeget kölcsönöztek, kikötve az előre megvásárolt gabonamennyiségnek aratás utáni beszállítását. A szerencsétlen nyomorban levő emberek, csakhogy helyzetükön könnyítsenek, megkötötték ezt a rossz üzletet, mely által pénzhez jutva legalább egy időre megszabadultak a dobpergéssel járó folytonos zaklatástól.

Megszabadultak egy időre, az aratásig, illetve a kötvényben kikötött terminusig, a mikor be kellett szállítani a megígért, de a föld által meg nem adott termést. A szegény földmives nem tudta beszállítani a kikötött mennyiséget, az elővételi uzsora hiénái pedig nem törődve az anyagi bukás szélén álló szerencsétlennel, mert nem tartá meg a szerződést, újabb pert akasztva nyakába végleg betaszították az anyagi romlás örvényébe.

Végülre mégis megszólalt a viskó előtt a dob s mindenből kiforgatva, kenyér, hajlék nélkül maradt ruházatlan gyermekeivel az egész nyár folyamán a megélhetéseért küzdő földmives. Véres verejtéken szerzett holmicskája bevándorolt érczözé válva, az uzsorás telhetetlen zsebébe, növelve annak már ugyis eléggé megszaporodott vagyonát.

Hosszu éveken át elkövetett manipulációk után végre mégis törvény elé kerültek, hogy lelketlen kufarkodásaikért megérezzék a földi igazságszolgáltatás súlyát.

Stern Benjamin, Herskovits Ignác, Solyom Agnes, Szilágyi Antalné, Bucsi Tótyer és neje ültek tegnap a vádítottak padjára, vádolva több rendbeli elővételi uzsora vétésével.

A vádhatóságot a kir. ügyész ég egyik tehetséges tagja dr. Vámosy Mihály képviselte.

A kir. törvényszék tagjai voltak Milye Gyula elnöke alatt Gram Sándor, dr. Máthé György kir. törvényszéki bírák és dr. Szolnok Jenő jegyző.

A tegnapi nap folyamán csak a vádlottak lettek kihallgatva, kik természetesen tagadnak, így remélve kibuvót keresni a büntetés alól, melyre pedig nagyon is rászolgáltak tüzelmekkel.

Az ügyben 75 tanu van beidézve, kiknek kihallgatása a legnagyobb valószínűség szerint igénybe veszi a mai napot is, úgy, hogy ítéletet csak szombaton várhatunk.

Kinevezés a törvényszéknél. *Ritók* Zsigmond a nagyváradi kir. ítélőtábla elnöke a vezetése alatt álló kir. ítélőtábla kerületébe dr. Coste Emil ügyvédjelöltet díjas joggyakornokká nevezte ki.

SZINHAZ

HETI MŰSOR

Péntek: Pillangócsata. (H. Novák Irén első fellépte.)

Szombat: Vasgyáros.

Szozer Ilonka vendégszereplése. A társulattól szó nélkül távozott *Székely Irén* helyettesítésében a színház vezetősége minden szükségét és lehetőleg megtesz. Mindenek előtt egy igen becses vendégszereplésről gondoskodott. *Szozer Ilonka* az operabáz kiváló művésznője, vendégszerepel legközelebb a Szigligeti-színházban a *Gésdék*, *Hoffman meséi* és *Denevér* darabokban.

Érdekes premierek. Egész sereg érdekes új darab vár bemutatásra a Szigligeti-színházban még a pótszezon folyamán. A legelső dráma-premier *Kurucz Feja Dávid* lesz, Fényes Samu nagysikerű darabja. Az első operett-premier pedig a *Vestaszűzek* lesz, melynek muzsikája legfinomabb és legértékesebb a legközelebbi évek operett-aratásában.

H. Novák Irén bemutatkozása. H. Novák Irén, a szintársulat új naivája, kit olyan szépen búcsuztatott el a kolozsvári közönség, melynek egyik kedvence volt, ma este lép fel először a nagyváradi színházban. Egyik legjobb szerepét játsza Sudermann nagyhatású darabjában a Pillangócsatában.

Székely Irén távozása. A Szigligeti színház primadonnája szerződése, mely őt még egy évre a Somogyi Károly szintársulatához kötötte, önkényesen felbontotta. Nagyváradról bejelentés nélkül eltávozott s mint távirati megkeresésre *Janovics Jenő* dr. szegedi színgazgató egyértelműen tudatja, hogy Nagyváradra semmi körülmények közt vissza nem jő, inkább kimegy külföldre, de egyelőre *Janovics Jenő*höz szerződött egy esztendőre. — Somogyi Károly ez esetet bejelentette az országos színtársulatoknak s egyébként is megtette a szükséges intézkedéseket.

Szigligeti-Színház.

Folyószám 184.

Idénybérlet 172.

Ma, pénteken, 1902. április 4-én

Pillangócsata.

Színmű.

S Z E M E L Y E K:

Hergentheim asszony	— — — —	Benkő Jolán
Elza	— — — —	P. Szép Olga
Laura	— — — —	E. Kovács M.
Rózsika	— — — —	H. Novák Irén
Vogel Vilmos gyógyszerész	— — — —	Erdélyi Miklós
Vinkelmann	— — — —	Peterdy
Max fia	— — — —	Szarvasi Sándor

HELYARAK: Nagypály 7 ft. Földszinti és első emeleti páholy 6 ft. Másodemeleti páholy 4 forint. Zsolye 1 ft 50 kr. Kőrszék 1 ft 20 kr., Tamlászek

1 ft. Erkélyülés 1-ső sor 60 kr., közép 2-ik sor 50 kr., Erkélyülés oldal 2-ik sor 40 kr. II. emeleti zártszék 30 kr. Földszinti állóhely 50 kr., Diák és katonajegy a földszintre 30 kr. Karzati állóhely 20 kr. Egy színlap 10 kr.

Kezdeté 7 és fél órákor, vége 10 órákor

Jegyek előre válthatók d. e. 10-től 12 óráig, d. u. 3-tól 5-ig. Esti pénztárnyitás fél 7, vasár- és ünnepnapokon este 6 órákor.

Holnap szombaton, április 5-én

A vasgyáros.

Színmű.

REGÉNY-CSARNOK.

A vöröshajuk szövetsége.

Írta: Conan Doyle.

— Képzheteti, Holmes ur, hogy hegyeztem a fülemet, mert ez utóbbi években nem valami jól ment az üzlet és néhány száz font úgy mellékesen éppen igen jól esett volna.

— Mondjon valami Lövebbet a Vöröshajuk szövetségéről, — kértem Spauldingot.

— Hisz látja — szólt ő rá s az újságra mutatott, hogy a szövetség pályázatot ír ki egy millió font értékű állásra. Itt van a cím is, ha Lövebbet akar tudni, ott majd megmondják. En csak annyit hallottam, hogy az egyesületet egy Hopkins Czekiah nevű nagyon gazdag amerikai milliomos alapította, a kimagyebírtoson különöz ember volt. Halálakor egy végrándeletet találtak, amelyben roppant vagyonát egy vöröshajuk számára való alapítvány létesítésére hagyta. A tőke kamataiból évente bizonyos számú vöröshaju embernek ké yelmes és nyugodt életet kell biztosítani.

— Bizonyosan millió meg millió vöröshaju ember jele tkezik! — szóltam én közbe.

— Ó, dehog! — válaszolt Spaulding. Az alapítvány csak londoniaknak és felötteknek szól. Az amerikai milliomos Londonban töltötte ifjuságát s régi hazájának akart jót tenni. Azt is hallottam, hogy egészen fölösleges jelentkezni, ha a haj csak vöröses szőke; a bizottság ríkító, tüzvörös haját kíván. Ha ön jelentkezik, azt hiszem, biztosan megkapná az állást. De talán önnek nem is érdemes fáradni azért a pár száz font sterlingéért.

— Mint önk maguk is meggyőződhetnek, uraim, a hajam valóban olyan élénk tüzvörös, hogy a sikerre való kilátással pályázhattam. Spaulding, úgy látszott, annyit tud a dologról, hogy azt hittem, segítségemre lehet; azt mondtam hát neki, hogy zárja be azonnal a boltot és jöjjön velem. Örült, hogy szabad napja lesz, gyorsan becsukta a boltot és eljött velem a lapban jelzett cím alá.

Micsoda látvány volt, Holmes ur! Északról és délről, keletről és nyugatról mindenki odagyülekezett, a kinek csak egy szál vörös haja volt a fején! Az egész Fleet-Steet hamzsegett a vöröshajuktól. Sonasem képzeltem, hogy annyi vöröshaju volna az egész országban, amennyit magából Londonból az az egy hirdetés össztoborzott. Minden árnyalat képviselve volt — szalma, citrom és narancs-sárga, téglai-, máj- és agyagvörös, de mint Spauldig kijelentette, csak igen kevés volt közöttük, akinek ríkító, lángvörös volt a haja. Mikor a pályázók nagy tömegét megláttam, vissza akartam fordulni és hazamenni, de Spauldig hallani sem akart róla. Hogy mint csinálta, máig sem tudom, de addig taszigált, löködött az öklével és a könyökével jobbra-balra, míg átfurakodott velem a tömegben. A lépcsőn csak úgy áradt a sok vörös; az egyik csapat reményteljesen ment föl, a másik csalódottan jött le; átvérgődtünk ezen a tömegben is és szerencsésen eljutottunk az irodába.

— Hisz ez meglehetősen mulatságos történet — jegyezte meg Holmes, mikor Wilson Jabez ur egy percze elhallgatott, hogy emlékezőtehetségét egy fogás tubákkal megerősítse. Kérem, folytassa.

— Az irodában csak néhány nyers fából faragott szék és ugyanilyen asztal volt, melynél egy még nálamnál is vörösebbhaju kis ember ült. Minden pályázóhoz, aki belépett, néhány

kérdést intézett s aztán mindegyiken talált valami kivetni valót, ami alkalmatlanná tette őt a hirdetett állásra. Végül úgy látszott, hogy az állást elnyerni nem is olyan könnyű. Mikor azonban végre ránk került a sor, a kis ember sokkal jobb indulatu volt velem, mint a mind a többivel; bezárta az ajtót, hogy egyedül váltson velünk néhány szót.

(Folyt. köv.)

TAVIRATOK

Minisztereink Bécsben.

Bécs, április 3. (Saj. tud. táv.) *Szell* Kálmán ma délben hosszasan értekezett Körberrel, s megállapodtak, hogy a tárgyalásokat jövő héten Pesten folytatják. Délután közös miniszteri tanácskozás volt s két óra hosszat tárgyaltak, végleg megállapítva a közös költségvetést.

Bécs, április 3. (Saját. tud. távir.) Mint tudósítónk jelenti, Ő Felsőge személyesen fogja fogadni Budán május 6-án a delegációt.

A konverzió tárgyalása.

Budapest, ápril. 3. (Saj. tud. táv.) A képviselőház mai ülésének végén *Horánszky* Nándor indítványára a konverzióról szóló előterjesztések tárgyalását a hétfői ülésre tüzték ki.

Vasuti kedvezmények kiterjesztése.

Budapest, április 3. (Saj. tud. táv.) *Horánszky* Nándor a Szent István napi vasuti kedvezményeket a Budapestre utazóknak, az összes vonalokon a pünkösdi ünnepekre is kiterjesztette.

A fiumei sztrájk.

Fiume, április 3. (Saját. tud. távir.) Egész éjjel rettegésben volt a lakosság, féltek ugyanis a sztrájk általános kiterjesztésétől, mely azonban egyelőre elmaradt. A pékek, nyomdászok, mészárosok és kisebb iparosok ugyanis elhatározták, hogy mielőtt a sztrájkhoz csatlakoznának, megvárják a békéltető tárgyalások eredményét. Az egész nap nyugodtan telt el. A kikötők és az utcák csendesek.

Fiume, április 3. (Saját tud. távirat) A délelőtt folyamán csak a Schneider ellen kiadott elfogatási parancs szült nagyobb forrongást. Schneider volt ugyanis ki a sztrájkot vezette és felizgatta a munkásokat. Délután sikerült is elfogni a vezért, kit Zárába tolonczoltak. A munkások tanácsadójuk halvézete miatt el vannak keseredve.

Fiume, ápril. 3. (Saj. tud. távir.) Ma reggel a déli vasut gyors vonatának kerekei alatt két patron felrobbant. A merényletet a felizgatott munkások követették el, mely óriási pánikot szült az utasok között. A vonatot tüstént megállították s kitünt, hogy csak knall patronok voltak és inkább ijesztés, mint komoly merényletről van szó.

Fiume, ápril. 3. (Saj. tud. távirata.) A sztrájkolókat tömegesen tartóztatják le, mely körülmény nagyban csökkent a vérmes hangulatot. A közraktár munkásai munkába állottak, mivel a társaság nagyrészt teljesítette kívánságaikat. Egy időre nyugalom remélhető.

Öngyilkos uri leány.

Budapest, április 3. (Saj. tud. táv.)
Tegnap este a »Fiume« szálló előtt egy gyönyörű természetű uri leány marólugot ivott. A súlyos belső sérüléseket szenvedett hajadont eszméletlen állapotban szállították a Rókusba, a hol a hátrahagyott levelekből kitűnt, hogy *Óhidy Ida*, a tegnapelőtt Fiumében öngyilkos *Capp* századosnak a menyasszonya. Nem tudott — mint írta — vőlegénye nélkül élni.

Felrobbant puskaporgyár.

Gjövik, apr. 2. Ma délelőtt a rófdosi (Oorvégia) állami puskaporgyárban tűz támadt. A gyár puskaporkészlete felrobbant. A gyár teljesen elpusztult. Egy munkás életét vesztette és négy halálosan megsebesült. (M. T. I.)

Argentina és Chile.

London, ápril. 3. A Timesnak jelentik Buenos-Ayresből tegnapi kelettel: Argentínának az az elhatározása, hogy két új hadihajót vesz 2 millió font sterlingért, megfelel a kormány ama politikájának, hogy Argentina fölényét a tengeren Chilével szemben fenntartsa. A hajók építését olasz hajógyárakra bízzák. A költségek a felszerelés költségeit kivéve, két évre oszlanak meg és az általános bevételekből fognak fedeztetni a nélkül, hogy külföldi kölcsönt vennének fel.

London, április 3. A Times jelenti Valparaisóból tegnapi kelettel, hogy a chilei kongresszus rendkívüli ülészakának összehívását 7-ére tervezik. A kongresszus elé terjesztendő indítványok egy Valparaisóban építendő mólóra, a Pinto és Errazuri csirkálóhajók eladására, valamint az andeszi vasut építésére vonatkoznak. (M. T. I.)

Felmondott bértarifa.

Krisztiania ápril 3. Az idevaló pékmesterek május 1-ére felmondták a bértarifát. A munkások tegnap gyűlést tartottak és elhatározták, hogy ha meg nem egyeznek a munkaadókkal, abba hagyják a munkát. (M. T. I.)

Öt ember romok alatt.

Madrid, ápril. 3. Molledóban (Santander tartomány) egy épülő háznak fala leomlott és több munkást temetett maga alá. Öt embert halva, a többi súlyosan sebesülve hozták ki a romok alól. (M. T. I.)

KOZGAZDASAG.

Az Első Leánykiházasítási Egyesület m. sz. i. évi márczius 25-én tartotta XXXIX. rendes közgyűlését a tagok élők részvete mellett. Amint a fontosabb mérlegtételekből és a jelentésből kitűnik, az 1901-ik kezdetű év, dacára az általánosan uralkodó kedvezőtlen gazdasági viszonyoknak, úgy tekintettel a tagok gyarapodására, valamint pénzügyi tekintetben eredményesnek mutatkozik. Új beiratkozás volt 13,359 jutalékrész. Nászjutalék fejében kifizetett 630,265 korona 21 fillér. A díjtartalék 1,568,981 koronára növeltetett és immár 6,939,367 korona 79 fillérre rug. A többi alapszabályszerű czimeknek (Nászjutalék felemelési tartalék, Kötön tartalék, Hivatalnoki nyugdíjalap stb.) 168,720 korona 48 fillér utaltatott át. A díjbevétel 2,166,496 korona 81 fillér, a Lamat- és házbérvédelem 308,021 kor. 90 fillért mutat ki. A mérleg 7,874,335-14 kor. vagyónállományt állapít meg, mely következő fő-tételekben nyeri fedezetét: Értékpapírok szelvény kamatokkal (koronajáradék, fővárosi köl-

csön és 4 1/2 százalékos elsőrendű záloglevelek) 3,392,054-66 korona, takarékbetétek 2,054,025-12 korona, intézeti házak 15,108-48 korona leírása után 1,495,741-20 korona, kötvénykölcsönök 330,736-96 korona, nyugdíjalap tartalékbatét 83,500-41 korona, díjhátralék 428,869-54 kor., készpénzkészlet 91,407-25 korona. A jelentés és mérleg helyesléssel tudomásul vétetett és Krisztinkovics Béla és dr. Braun Fülöp ügyvédek indítványára az összigazgatásának köszönet és elismerés szavazta ik. A közgyűlés jegyzőkönyvének hitelesítésére kiküldettek: Chitz Herman és Rátfay Károly. A felügyelő-bizottságba egy év tartamára újból megválasztottak a volt felügyelő-bizottsági tagok. Miután az elnök még e hónap 20-án dr. Stamberger Ferenc kir. közjegyző jelenlétében nyolcz díjmentes nyereségekötvény a »D« osztályból történt kisorsolásának eredményét kihirdette, berekesztette a közgyűlés. Kisorsoltattak a következő alapkönyvszámok: 2281 alapkönyvszám özv. Doge Vilmosné Budapest, 3663 alapkönyvszám Feischer Vilmos Budapest, 1652 alapkönyvszám Bizon János Mohács, 2896 alapkönyvszám dr. Hoffner Mosony, 5378 alapkönyvszám dr. Traileszku János Kisjenő, 60138 alapkönyvszám Kovárik Antal Komárom, 6196 alapkönyvszám Kulko Stefan Zágráb, 3883 alapkönyvszám Papo Abraham Szerajevó. Minden kisorsolt alapkönyvszám után a kedvezményezettnek egy 1000—1000 koronáról szóló díjmentes nyereségekötvény kiszolgáltatik. 126.

Nagyváradai hetivásár.

Vásári árjegyzék a nagyváradai piacon 1902. márcz. hó 31-ik napján tartott vásárban eladott természetmennyek és élelmiszereknek.

Tiszta buza: 17.60—17.—. Kétszeres buza 13.60—13.—. Rozs 13.60—13.—. Arpa 11.60—10.80. Zab 13.80—13.40. Tengeri: 9.80—9.40. Borsó 36.—. Lencse 40.—. Bab 15.20. Köleskása 23.50. Burgonya 6.20. 100 kiló lángliszt 29.—. zsemlyeliszt 28.60. fehérkenyér liszt 27.60, barnakenyér liszt 26.—. széna fuvarral 5.60, szalma 1.30 Szalonna 104.—, 6 kiló zsup-szalma —20, 150 dkg alom-szalma —12. 1 köbm. bükffa 6.50, tölgyfa 6.—, cserfa 6.70, 100 kiló marhahus —96, öntött gyertya —84, Lámpaalaj —78. 1 liter ó-bor 1.—. Uj-bor —72. Pálinka —72, Szilva-pálinka 1.80, Szesz 2.—. 1 mm. kőso 21.50, nyers fagyú —48. olvaszt. fagyú 68.—, szappan 48.—, mosott birka gyapju —.—. magyar gyapju —.—. Egy hektoliter óbor 66.—, uj bor 38.—, mész 1.30, kemény faszén 3.20, puha faszén 3.— kendermag 25.—. köles —.—. repce —.—, dió 44.—, mogyoró —.—, aszalt szilva 44.—. Egy kilogramm savanyu káposzta 24, szalona 1.12, sertéshus 1.04, juh-hus 68, veres hagyma 20, fog hagyma 64, bors 2.20, paprika 2.40, barnakenyér 22. Egy liter kóolaj 44, mm. büköny —.—, 1 mm. luczernamag —.—. 1 mm. lóhere —.—, 1 mm. burgondi —.—.

Forgalmi kimutatás 1902. évi márcz. hó 31-ről. Tiszta buza körülbelül 160 hltr, kétszeres buza 30 hltr, rozs 60 hltr, árpa 40 hkl. zab 70 hltr, tengeri 140 hltr, burgonya 200, hltr. Lásbas jószágok: Hizott sertés mintegy 58 drb, félhizott 120, sovány 82, süldő 140, malac: 298, hizott marha 20, jármos ökör 200, fejős tehén 170, borju 160, bivaly —, juh és kecske 160, ló 302.

**Reich Jenő és Társa
Tőzsde jelentése.**

A Tőzsde április 3-án tartott üléséről a Budapest, április 3.

Magyar hitel	697.—
Magyar vasút	701.—
Államvasút	—
Rimacsorsói	509.50
Magyar jelölés	472.—
Salgótarján	—
Wagon-kölcsön	—

Állami kötvények. Budapest, április 3.

Buza ösörvény	8.01
Buza áprilisi	8.93
Tengeri	5.16
Rozs okt.	6.53
Zab ápr.	6.96
Káposzta, csemege, s. g.	—

Hivatalos Árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1902. április 3-án.

Magyar aranyjáradék 4%	119.75
Magyar koronajáradék	97.60
Magyar vasúti kölcsön aranyban 4,10%	120.—
Magyar vasúti kölcsön ezüstben 2,10%	100.60
Magyar keleti vasúti államkötvény 1876-ból	120.—
Magyar földtehermentesítési kötvény 4%	97.85
Halméri jog megváltási kötvény	100.65
Horváth-szlávonföldtehermentési kötvény	96.50
Magyar nyereségekötvény-kölcsön	203.—
Tiszszabályozás és szegedi sorajjegyek kölcsön	163.—
Osztrák járadékpapírban	101.40
Osztrák járadék ezüstben	101.25
Osztrák járadék aranyban	121.—
Osztrák korona járadék	59.25
Osztrák államsorsjegyek	153.—
Osztrák magyar bank részvény	16.04
Magyar hitelbankrészvény	701.50
Osztrák hitelintézet részvény	696.75
Párisi vista	95.40
30 frankos arany (Napoleon'or)	14.05
Németbirodalmi márká	117.80
London vista	240.15
20 márkás arany	23.45

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

Darvassy Károly

czipész,

Nagyvárad, N.-Teleky-utcza 422. sz.

(Weisz Károly-féle ház).

Van szerencsém a n. é. közönség becses figyelmét felhívni a mai kor minden igényeit kielégítő **uri és női**

czipész-üzletemre,

hol minden e szakmába vágó munkák a leglelkismeretesebben és mindenkor a m. t. közönséget teljesen kielégítőleg készítettnek.

Mindennemű hibás lábakra a legkényelmesebb czipők állítatnak elő.

Megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltnek.

Vidéki megrendeléseknél egy pár viselt kényelmes czipő felküldése elegendő.

100

Tisztelettel

Darvassy Károly,
czipész.

542—902. T. szám.

Árverési hirdetményi kivonat.

A belényesi kir. járásbiróság mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy T. Thúry Ignác végrehajtatónak *Sándra* Demeter és társa végrehajtatást szenvedettek elleni 18 kor. tőke követelés és járulékai iránti végrehajtatási ügyében a m.-csékei kir. járásbiróság területén lévő Bucsum községben fekvő a bucsumi 28. sz. tkvben A. I. 7— 12. rndsz. alatt foglalt ingatlanokra az árverést 1364 kor.-ban ezenel megállapított kikiáltási árban elrendelte s hogy a fentebb megjelölt ingatlan az **1902. évi április hó 15-ik napján délelőtt 9 órakor** Bucsum község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozókat tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át vagyis 136 kor. 40 fillért készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt I. M. rendelet 8-ik §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Belényesen. a kir. jbiróság mint tkvi hatóságnál, 1902. évi január hó 30. napján.

Petrovits Ferencz,

125.

kir. albiró.

Flegman Armin **divatterme,** N.-Várad, Bémer-tér.

Állandó raktár

legjobb gyártmányu pamut és czérnavásznakban.

1 vég finom vászon	— —	8.50
1 vég kitűnő Chiffon	— —	5.80
1 6 személyes teríték	— —	1.80
1 vég prima Canavász	— —	5.80

Női fehérneműek

legegyszerűbbtől a legdiszesebbig

1 kitűnő női ing	— —	98 kr.
1 szép női nadrág	— —	75 kr.
1 fehér diszes szoknya	— —	2.20 kr.

Menyasszonyi kelengye

minden kivételben

500 forinttól 3000 forintig.

Paplanok és függönyök

minden árban és minőségben, ugyszintén mérték után 24 óra alatt.

Férfi fehérneműek

mérték után.

1 kész nagyon jó ing	— —	1.30
1 kész legjobb ing	— —	2.10
Batist, Zephir és Tourista ingek leg- olesőbban.		

Legnagyobb raktár

kész női és leányfelöltőkben.

1 Kabát	— — — — —	4.40 kr.
1 Gallér	— — — — —	1.75 kr.
1 Paletot	— — — — —	10.— frt.

Óriási választék

SELYEM BLOUSOKBAN

1 Selyem Blouse	— — —	6.65
-----------------	-------	------

Gyári raktár

N A P E R N Y Ő K B E N .

1 selyem napernyő	— — —	1.65
-------------------	-------	------

Legujabb csipkegallérok.

1 Csipkegallér	— — — —	98 kr.
----------------	---------	--------

Különlegességek ruhadíszekben

mindennemű csipkék, selyemszallagok, bársonyszallagok, gombok, gyöngy és paszománydíszek, zsinórdíszek, szabókellékek legjobb minőségben és szolid olcsó árban.

Ruhaszövetek,

Tenniskelmék, fekete és krém szövetekben, francia mosószövetek és Batistokban kizárólagosan csak a legjobb minőségűek és kimondott ujdonságok.

Finom angol szövet

1 ruha 6.50

Közönségesebb szövet

1 ruha 2.25

Fekete ruhakelmék

kezesség mellett.

1 ruhára — — — 4 frt.

Fekete selymek

óriási választékban.

1 ruha — — — 10.50

Blous selymek

gyönyörű mintázzal.

1 blousra — — — 1.95

Szines ruhaselymek

Pongé, Chincs, Lyberti és más minőségekben folytonos ujdonságok.

1 ruhára — — — 15 frt.

Lapunk kiadóhivatala útján megrendelhető csekély havi részletfizetés mellett.

Franklin Társulat kiadása

MAGYAR REMEKIRÓK

A magyar irodalom főbb művei.

Csakis a Franklin-féle **MAGYAR REMEKIRÓK** gyűjteményében található a magyar klasszikusok összességét, mivel Arany János, Arany László, Bajza József, Czuczor Gergely, Garai János, Kemény Zsigmond, Szigligeti Ede, Tompa Mihály, Vörösmarty Mihály, Vajda János műveinek kiadási joga a Franklin Társulat kizárólagos tulajdonát képezi és azokat más kiadó ki nem nyomathatja.

Minden remekiró munkáit egy kiváló magyar író látja el bevezető méltatással és életrajzzal.

KEDVEZMÉNY

A MAGYAR REMEKIRÓK MEGRENDELŐINEK.

Shakespere, Petőfi, Arany, Vörösmarty stb. fordításában s mint ilyen, méltó kiegészítője a Magyar Remekirók-nak

A Magyar Remekirók első 5 kötete (I. sor.) már megjelent; félévenként jelenik meg egy-egy ötkötetes sorozat.

A Magyar Remekirók 3 koronás (Shakespere színművel együtt 4 koronás) havi részletfizetés mellett rendelhető meg e Rendelő-lap útján, mely kivágandó és megfelelően kitöltve beküldendő a „TISZÁNTUL” kiadóhivatalához.

A magyar nemzeti irodalom kincsesházát képezi a Magyar Remekirók 55 kötete, melyben benn van az összes magyar klasszikusok minden maradó alkotása. — A magyar klasszikusoknak ez első és egyöntetű összkiadásának ára 55 kötetben, diszes vászonkötésben — 220 korona.

Ezekon kívül benn lesznek a **MAGYAR REMEKIRÓK** könyvtárában: Balassa Bálint, Berzsenyi Dániel, Csiky Gergely, Csokonai Vitéz Mihály, Deák Ferencz, Eötvös József br., Fazekas Mihály, Gyöngyössi István, Gvadányi József, Kármán József, Kazinczy F., Kisfaludy Károly, Kisfaludy Sándor, Kölcsey Ferencz, Kossuth Lajos, Madách Imre, Mikes Kelemen, Pázmány Péter, Petőfi Sándor, Reviczky Gyula, Széchenyi István gr., Teleki László gr., Zrínyi Miklós, Népies Lyra, Népballadák, Kuruczoktészlet.

RENDELŐ-LAP.

A «TISZÁNTUL» kiadóhivatala útján ezennel megrendelem a **Révai Testvérek Irodalmi Intézet Részvénytárs.**-tól Budapest, VIII., Üllői-ut 18.

- a) A «Magyar Remekirók» 55 kötetben 220 kor.-ért, fizetendő sorozatonként 20 korona utánvétellel.
b) A «Magyar Remekirók» és Shakespere műveit 240 koronáért, fizetendő sorozatonként 20 korona utánvétellel.
c) A «Magyar Remekirók» és Shakespere műveit 240 koronáért, fizetendő 4 koronás havi részletekben.
d) A «Magyar Remekirók» Shakespere nélkül 220 koronáért, fizetendő 8 koronás havi részletekben.

A gyűjtemény első sorozata megjelent, félévenként jelenik meg egy-egy 5 kötetes sorozat.

A részletek az első szállítástól kezdődőleg minden hó 1-én **Révai Testvérek Irodalmi Intézet Részvénytársaság pénztáránál Budapesten** fizetendők mindaddig, míg a mű teljes vételára kiegyenlíte nincs. A részletek be nem tartása esetén a folytatólagos kötetek a részletek pótlásáig visszatartatnak; a lejárat s le nem fizetett részleteket a Társaságnak jogában áll, a portóköltés hozzászámítása mellett, postai megbízással beszedni. A részletek elmulasztása esetében a részletfizetési kedvezmény megszűnik és az egész mű vételára esedékessé válik. A vételár első részlete az első szállításkor utánvétetik.

Lakás és kelet:

Név és állás:

Olvasható aláírást kérünk.